

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in administracija na v. št. 11, Gredarjeva ulica 11. — Dopolni se ne vročajo. — Številka 93. — Založnik: Dr. Ed. Glanzmann & And. Gassner, Ljubljana, K 12, vsak teden K 10, vsak mesec K 30, mesečno K 20.

Ljubljana, dne 6. septembra 1921. — Številka telefona 92. — Plača se tudi na v. št. 11, Gredarjeva ulica 11.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 6. septembra 1921.

ŠTEV. 93.

„Oficijelno glasilo Ljubljanskega Velikega Semnja.“

Na sejmišču.

Takoj po slovesni otvoritvi je občinstvo v velikih množinah začelo obiskovati razstavišče. Vsak vlak prinaša nove goste, ne samo z najbližje okolice, marveč iz oddaljenih pokrajin naše kraljevine in inozemstva. — Takoj prve dni so že obiskali inozemski časniki in poročevalci naš sejem, za katerega je vladalo posebno v Nemčiji ogromno zanimanje in katerega je v Berlinu izhajajoča strokovno-gospodarska revija »Ost-Export« označila kot najrodovitnejšo prireditelja za bodočnost, in vsi so enoglasno izražali svoje prijetno iznenađenje in polno priznanje. Pa tudi za naše pridobitne sloje v Sloveniji je sejem tako podoben, da je skoro vsakdo tam našel nekaj kar še ni poznal in o čemur ni bil informiran. Pri vseh razstavljalcih vlada cel dan neprestano živane promet. Obiskovalci, posebno tuji gostje se informirajo o cenah, o dobavnih pogojih, in nekatere tvrdke so že sedaj preokupirane z naročili. Ob otvoritvi je bilo le kakih šest prostorov praznih, ker se je pošiljatev blaga zakasnela ali pa ni mogla biti pravočasno zacarinjena.

Priznanje, ki ga je izrekel trgovski minister in strokovni delegati in referenti, so razstavljalci v polni meri zaslužili. Vsak se je potrudil, da po svojih močeh doprinese k celotnemu vusu in uspehu. Razen tvrdk iz Slovenije so se razstave udeležile v prav velikem obsegu industrije iz Hrvaške, za kar gre predvsem zasluga tajniku hrvaške zveze industrijev Marko Bauerju, odnosno uredniku Jugoslovanskega Lloydja J. Lakatošu. Omeniti moramo celo vrsto usnjarskih, lesnih, pohištvenih tvrdk iz Karlova, Zagreba, Broda, kemičnih, elektrotehničnih in tekstilnih podjetij, dalje najdemo zastopane tvrdke iz Osjeka, Novega Sada in Subotice ter celo iz daljne Srbije.

Nezadostno se nam zdi zastopana naša srednja in mala obrt, ki bi bila imela pokazati veliko zanimivega in tudi specialnih izdelkov. Neudeležbo je opravičiti le s tem, da so bili razstavniki pogoji za te drobne kroge nekoliko pretežki. Zato bi želeli, da se pri prihodnjem sejmu tudi v tem oziru omogoči večja udeležba v kolektivnih oddelkih s primerno vladno podporo.

Moralni in kupčijski uspeh, ki ga je že v svojem otvoritvenem govoru omenjal trgovski minister, je že sedaj nepobitno velikanski in nepričakovan. Sejem bo izvršil gotovo veliko svoje poslanje in nalogo in nas vse na gospodarskem polju zblizal, omogočil medsebojno spoznavanje, povzdignil našo samozavest in ponos na lastno tvorbo in to bo oni veliki preobrat, ki bo nedvomno uplival na razjasnitev političnega ozračja in konsolidiranje razmer.

Bombaževa tekstilna industrija na semnju.

V skupini tekstilne industrije je predvsem omeniti naše bombažev predilnice in tkalnice. Ed. Glanzmann & And. Gassner v Trzinu in predilnica v Litiji ter tkalnice v Preboldu, ki

so dosedaj last združenih avstrijskih tekstilnih podjetij d. d., ter dioniško društvo domače tvornice predenja in tkanja pamuka v Dugaresi pri Karlovcu. Obsežne slike in fotografije kažejo lego in velikost podjetij, notranjo opremo predilnic, tkalnic in skladišč ter belilnic in barvarov. V razstavljenih kolekcijah je predvso vseh vrst v kopsih od št. 3—24 angleš. v surovem, beljenem in barvanem stanju, mule, hardware, double in knitting predvso navito na vretena in zavito v svežnje za prodajo po 2¼ kg. Tržiška tkalnica razstavlja razen tega raznovrstne bele in barvane domestike, bombažev tkanine: osnaburg, waleis, brisače, kotenino, barhent in oksford raznih barvanih vzorcev in vato.

Tržiška podjetja sta osnovala kot komanditno društvo omenjena lastnika leta 1885 in ga sedaj po vojni neprenehoma razširjata in povečujeta. Tovarna ima izredno ugodno vodno moč na razpolago, ki jo namerava podjetje z zgradbo povzete električne centrale popolnoma izkoristiti. — Tkalnica in predilnica zaposlujeta pri normalnem obratu 250 moških in 450 ženskih delavcev. Pred vojno je tovarna izdelala povprečno 820.000 kg bombaževga prediva in 2.113.000 metrov bombaževga tkanine. Leta 1916 je bil obrat vsled pomanjkanja surovin popolnoma ustavljen. Proti koncu vojne se je leta 1918 začelo z izdelovanjem papirnega prediva in papirnih tkanin.

Surovi bombaž uvaža iz Vzhodne Indije (Bombaya, Calcutte, Carachi in Modrasa), dalje iz Male Azije, Makedonije in Amerike in ga potrebuje 925 bal ali 170.000 kg na mesec. Produktivna močnost pri polnem obratu znaša 1.700.000 kg bombaževga prediva in okroglo 3.750.000 metrov bombaževga tkanine. Svoje proizvode je podjetje prodajalo po celem ozemlju bivše avstro-ogrske monarhije, glavno pa na Balkan, v Levanto in v ozemlje Rudečega morja. Tržiška tovarna ima 22.000 vreten in 250 statev. Predilnica v Litiji, ki je bila osnovana leta 1886, šteje 33.000 vreten, predilnica in tkalnica v Preboldu v Savinjski dolini, ki datira že iz leta 1850 7000 vreten in 480 statev. Tovarna v Dugaresi je izmed vseh največja in šteje 45.000 vreten ter 1200 statev.

Tovarna v Litiji je bila ustanovljena od tvrdke Schwarz-Zublin & Comp. in je prešla pozneje v last Ritter, Rittmayer & Comp. Od tega so jo kupile združene tekstilne tovarne, kjer tvori z 50 drugimi podjetji Mautnerjevo skupino. Tovarno v Preboldu je kupilo podjetje maja 1. 1912 od tvrdke Stocker, Hoffmann & Co. Litija je producirala pri polnem obratu pred vojno 2.100.000 kg bombaževga preje od 12 do 42 številke. Med vojno je radi pomanjkanja surovin produkcija vedno bolj padala in je bil v drugi polovici leta 1916 obrat popolnoma ustavljen. Vojna produkcija je znašala:

1914 1.382.000 kg preje in 135.600 kg predpreje;
1915 1.375.000 kg preje in 271.000 kg predpreje;
1916 61.000 kg preje in 14.500 predpreje.

Surovin porabi litijska predilnica mesečno 2.400.000 kg in sicer povprečno ameriškega bombaža, odnosno tričetrt ameriškega in eden četrt levantskega ali indijskega bombaža. Svoje izdelke je prodajala pred vojno na ozemlju bivše monarhije, 15 do 20% pa je izvažala v Srbijo. Pretežen del pa je pretkala v lastni tkalnici v Preboldu v bombažev tkanine.

Preboldske tkalnice so producirale pri polnem obratu 6 milijonov metrov bombaževih tkanin. Med vojno je znašala produkcija zaradi pomanjkanja surovin leta 1914 bombaževga preje 1.226.000 kilogramov in tkanin 2.468.891 metrov;

1915 bombaževga preje 2.870.000 kg in tkanin 4.578.045 metrov;

1916 bombaževga preje 17.800 kg in tkanin 560.067 metrov.

Zadnje dve leti vojne je bila prisiljena izdelovati papirno prejo in sicer je izdelala:

1917 2.004 kg;
1918 pa 103.900 kg.

Surove in beljene preje, ki jo rabi kot surovino, dobiva pri polnem obratu 84.000 kg mesečno iz litijske predilnice. Litija zaposluje povprečno 185 delavcev in 210 delavk, Prebold pa 50 delavcev in 120 delavk.

Tržiška tovarna ima poleg tega še barvarno in tiskarno za bombaževga tkanine. Glede litiske in preboldske tovarne so pogajanja med našimi interesi in bankami ter delniško družbo združenih tekstilnih tovaren na Dunaju v teku in je upati, da bodo v najkrajšem času uspešno končana, ter preideta te za naše gospodarstvo vevaležni tovarni v domače roke.

Bombaževa industrija je z ozirom na ogromno pasivnost naše trgovske bilance v tekstilijah izredne važnosti. Uvoz tekstilij tvori nad 50 odstotkov celokupne naše uvozne trgovine in zato je predvsem potreba, da se razen obstoječih ustanovijo še nova podjetja, da se tudi v tem predmetu čimprej osvobodimo od inozemstva.

Usnjarska industrija na velesejmu.

Od razvite industrije za strojenje in predelavo kož v Sloveniji razstavlja na desni strani vhoda v paviljonu I Indus d. d., Andrej Jakil, Fr. X. Potočnik, Petovia d. d., Oskar Fröhlich, Viljem Freund, Franc Knaflič, Franc Penca, in Carl B. Mally, H. Berg iz Maribora, L. Lauritsch iz Konjice in naša največja usnjarska tovarna F. Woschnagg in sinovi iz Šostanja.

Med razstavljenimi vzorci so vsi predmeti čreslostrojnega usnja, kromovega, galunovega in lakovega usnja. Med čreslostrojnimi izdelki se nahajajo rujave, črne, chagrin kravine, kravine za izdelavo mehov in za strehe, kipsi, vseh vrst teletine, mazane, rujave in črne ovčine in kozine, dalje barvane ovčine za prevleko pohištva, tapeciranje in konfekcije. Med nadaljnimi vzorci vidimo naravne in barvane vachettes za izdelavo dokolenic, nogometnih žog in raznovrstne usnjate konfekcije. Tvrdka Pollak razstavlja tudi svoje specialitete iz

svinjine, ki je bila od nekdanj sloveč izvozni predmet, posebno v Anglijo, kjer se je iz nje izdelovala fina jahalna oprema, kovčegi, pohištvo in drobna galanterijska konfekcija. Sedaj je s to konfekcijo pričela tovarna »Petovia« na Bregu pri Ptujju, ki je razstavila najmodernejšje kovčege, listnice, etuije, ročne torbice, pisalne mape, in razno sportno in lovsko opremo.

Najbolj je razvita v naši usnjarski industriji izdelava podplatov in sicer trovložnih, hrastostrojnih ter vache in kruponov. V Polakovi izložbi so razstavljeni tudi kruponski transmisijski jermeni in hrastostrojni gonilni jermeni.

Zadnji čas so se naše usnjarske tovarne začele preurejati tudi za strojenje malih kož drobnice, domačih in importiranih. Od teh izdelkov razstavlja Mally, Woschnagg in Polak celo kolekcijo boxcalfovih, chevreaux, chevrettes in krom usnja v vseh barvah in tonih ter galunovega usnja za izdelavo vezilnih in šivalnih jermenčkov in lakovega usnja.

Od usnjaren, ki se nahajajo v Sloveniji, na sejmu niso zastopane I. Halbärt iz Maribora, M. Banko iz Rečice, Leiterjevi dediči iz Brežic, R. Mally iz Trziča, Pirich iz Ptujja, L. Polak iz Trziča in A. Rakovec iz Kranja, ne glede na celo vrsto obrtnih usnjaren, ki se nahajajo skoro v vsakem večjem kraju na deželi.

Delniška družba »Indus« je nastala iz javne trgovske družbe Karl Pollak in ima tovarno usnja in usnjatih izdelkov v Ljubljani in tovarne usnja v Kranju in na Vrhniki. Prejšnja tvrdka je bila osnovana l. 1874. in razširjena v tovarne v Kranju 1893. v Ljubljani 1900 in na Vrhniki 1916. Med vojno so se podjetja razširila in modernizirala z najdovršenejšo tehnično opremo in znaša njena kapaciteta pri polnem obratu 2500 surovih kož, katere je med vojno prodajala po celi Avstriji, v Nemčiji, Franciji, Angliji, Rusiji, Ameriko in Avstralijo.

Tovarna predela mesečno 8000 komadov surove goveje kože in 4000 komadov teletine in rabi za strojenje 300.000 kg čresla in 20.000 kg ježe ter 5000 kg loja in pripadajoče množine drugih kemikalij in strojil.

V lastni čevljarski delavnici izdelava tedensko 1000 parov čevljev deloma za vojaške dobave.

Tvrdka F. X. Pototschnig ima tovarno v Slovenjem gradu. Podjetje je bilo onovano že leta 1850 in lahko ustroji pri polnem obratu 60 velikih govejih kož dnevno. Izdelano usnje prodaja skoro izključno v tuzemstvu. Pri navedenem obratu potrebuje povprečno mesečno 1200 govejih kož.

Tovarna C. B. Mally iz Trziča je bila ustanovljena že leta 1826 in zaposluje nad 100 delavcev in delavk ter je specializirana za strojenje kož od drobnice za izdelavo ovčjega in kozjega usnja. Pri polnem obratu lahko predela 4000 do 5000 komadov ovčjega usnja na teden odnosno 20.000 ovčjih in kozjih kož na mesec. Surovino dobiva v tuzemstvu, kjer razprodaja tudi izdelano usnje. Usnjarna Franc Knaflič v Smarterni pri Litiji je bila osnovana leta 1840 in predela sedaj 200 do 300 govejih kož na teden. Tovarna je pred

1905 (Fejhzad Askerie) in 4% turško bagdadskega posojila serija I, ki so zapadli 1. septembra, se ne izplačujejo, ker od strani turške vlade niso stavljena na razpolago sredstva za izplačevanje.

Carina.

Premestitev glavnih carinarnic. V sled izpraznitve Pečuha in Baranje je generalna direkcija carin opustila glavni carinarnici v Pečuhu in Baji. Premješeni ste v Pesano in Theresienfeld.

Davki.

Vpogled v odmerni izkaz. V smislu člena 36 B. IV, št. 11 b, začasnega zakona o proračunskih dvanajstihah z dne 27. junija 1921, Služb. novine br. 154 (Uradni list št. 240 od 8. avgusta 1921), se naznanja, da je priredba občne pridobnine za leto 1921 dovršena in da davčni zavezanci lahko vpogledajo odmerni izkaz pri pristojnih davčnih uradih (v Ljutomeru in Gornji Radgoni) v času od 12. do 26. septembra t. l.

Dohodki davka v Franciji. Indirektni davki in monopoli so dali Franciji meseca julija 1.242 milijonov frankov dohodkov. Dohodninski davek je prinesel 110 milijonov frankov, davek na vojne dobičke pa 362 milijonov.

Promet.

Otvoritev železniškega prometa med Jugoslavijo in Rumunijo. Ker je, kakor smo že poročali, dosežen glede železniške zveze med našo in rumunsko državo sporazum, se te dni otvori osebni in tovorni promet med obema državama.

Nova železniška tarifa v prometu v Madžarsko. S 1. septembrom je stopila v veljavo nova železniška tarifa za direktne potne listke v prometu med našo državo in Madžarsko.

Bolgarija nam izroča vagono. Izročitev vagonov, ki jih po mirovni pogodbi ima Bolgarija predati naši državi na račun vojne odškodnine, se je pričela te dni v Sofiji. Vagone pregleduje posebna komisija, v kateri so tudi naši delegati. Čim izreče ta komisija, da so vagoni v predpisnem stanju, se pošljejo v rudnik Pernik, kjer se natovorijo s premogom, katerega nam tudi mora po mirovni pogodbi dobavljati Bolgarska. Tako natovorjeni vagoni se potem odpošljejo v Srbijo. Bolgarija mora predati naši državi 1600 vagonov.

Nova proga Našice—Djakovo. Ministrstvo za promet je odobrilo plan za trasiranje železnice Našice—Djakovo.

Promet manjših pošiljk. Da se uredi promet manjših pošiljk na progi Maribor—Zagreb in dalje do Beograda, bodo na progi Vinkovci—Beograd upeljani vozovi za zbiranje takih pošiljk. Ti vozovi bodo od Maribora do Siska priceljeni vlakom št. 43, 513, 514, 515, 518 in 38, od Siska do Beograda pa vlakom št. 13 in 14.

Eksporno in importno društvo v Zagrebu je otvorilo svojo podružnico na Sušaku, ki je že protokolirana.

Kmetištvo.

Poljedelska razstava v Štipu. V dneh 9., 10. in 11. oktobra t. l. prireja Srpsko poljoprivredno društvo poljedelsko razstavo v Štipu za bregalniški okrug in za srece: krivopalanaški, kratovski in strumiški. Ministrstvo za poljedelstvo in vode je sklenilo, da za to razstavo da podporo v znesku 25.000 dinarjev. Na tej razstavi bodo razstavljeni vsi poljski pridelki te historične pokrajine.

Trgatev v Italiji. Letos je večina pokrajin daleč zaostala za lanskoletno trgatvijo. Ceni se, da bo letošnja trgatvija prinesla 32 do 33 milijonov hl vina, torej za 10 milijonov manj kakor lansko leto.

Iz naših organizacij.

V četrtek, dne 8. t. m. bodo trgovine odprte. Radi nepričakanega navala tujecev, osobito ob nedeljah in praznikih, ki vsi žele nakupiti svoje potrebščine v Ljubljani, odreja gremij trgovcev v Ljubljani, da bodo trgovine v četrtek, dne 8. t. m. odprte od 8. ure zjutraj do 12. ure popoldne.

Dobava, prodaja.

Prodaja starega železa. 30. septembra t. l. bo prodajal ekonomat subotičke železniške direkcije potom pismene licitacije 7 vagonov starega železa in 8 do 10 vagonov železnih pilovine.

Razno.

Minister trgovine in industrije ostane nekaj dni v Zagrebu. Ko odpotuje minister za trgovino in industrijo dr. Mehmed Spaho iz Ljubljane v Beograd, se ustavi za dva ali tri dni v Zagrebu, kjer bo stopil radi raznih informacij v zvezi z zagrebškimi gospodarskimi krogi.

Razstava pokrajinskih in planinskih slik v Jakopičevem paviljonu je odprta vsak dan od 8.—12. in od 2.—6.

Slovesna otvoritev planinske razstave v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani se je izvršila v soboto popoldne ob navzočnosti ministra dr. Spaha, kr. namestnika Iv. Hribarja, generala Dokića in številnih drugih gostov. O lepi razstavi še spregovorimo.

Uradne ure pri delegaciji ministrstva financ. S 1. septembrom t. l. so se pri delegaciji ministrstva financ in tej podrejenih oblastvih in uradih v Ljubljani zopet vzpostavile prvočne ur. ure, to je ob delavnikih od 8. do 12. ure popoldne in od 15. do 18. ure popoldne.

Premestitev poštne urada Zgornji Cmurek na Marijo Snežno. S 15. septembrom t. l. se premesti poštni urad Zgornji Cmurek na Marijo Snežno, občina Velka, okrajno glavarstvo Maribor, ter se hkrati spremeni tudi ime poštne urada v »Marija Snežna«. Poštni urad Marija Snežna bo imel dnevno pošto zvezo s poštnim uradom Št. Ilj v Slov. goricah. Okolišu poštne urada Marija Snežna pripadajo isti kraji, ki so pripadali okolišu poštne urada Zg. Cmurek. Ožji dostavni okoliš obsega kraj Marija Snežna, v katerem se bo dostavljalo vsak dan, razen nedelj. Selski dostavni okoliš pa obsega sledeče kraje: I. okraj: Trata, Vratji vrh, Vratje, Konjšiče, Podgorje, Anblik, Drobotinci, Zigerce, Miethsdorf, Grabe, Lokavei in Neuberg. II. okraj: Trata, Svečani, Sladka gora, Babenberg in Zgornja Velka. Dostavljalo se bo v I. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju pa vsak torek, četrtek in sobota.

Prirodni zakladi v Rusiji. V Rusiji so vsak čas odkriti novi prirodni zakladi. V bližini Balahija (Ruska Armenija), je bilo odkrito ležišče železne rude, katero cenijo na 800 milijonov pudov. Z eksploatacijo prično že v jeseni. Velika železna polja so bila odkrita tudi v guberniji Olonjec, na bregovih Onjega jezera, katere cenijo na milijarde pudov in kjer se nahaja poleg bakrene kovine tudi nikel in mangan, v bogatih množinah. Pri Abdorsku v guberniji Tobolsk so zadeli poleg železne rude na rumeno okro, kakor na premogovne sklade. Omeniti je tudi treba, da pridobivanje platine znatno narašča. V aprilu t. l. je znašal pridelek samo 1,5 kg, v maju pa že 45 kg.

Konkurenca tujih metalurških industrij v naši državi. Tuje kovinske industrije vodijo v naši državi med seboj ljut konkurenčni boj. Med temi državami stojita v prvi vrsti Čehoslovaška in Nemčija. Ker se Nemčija boji, da jo Čehoslovaška, ki ima v naši državi več zastopstev, prehiti, je poslala pred kratkim v Zagreb večje število vagonov nekemu nemškemu podjetju, da jih proda v komisiji. Če bi bila naša industrijska podjetja tako agilna, bi gotovo ne trpela na pomanjkanju odjemalcev.

Finančna konferenca v Moskvi. Prvega t. m. je bila končana v Moskvi finančna konferenca, ki je trajala 4 dni. Na konferenci se je razpravljalo o potrebnih merah glede obskrbovanja industrij in kooperativnih društev s finančnimi sredstvi in o reorganizaciji sistem kovanega drobiža ter o novih davkih.

Nov časopis. Splošna organizacija vojnih invalidov, vdov in sirot za Slovensko ozemlje v Ljubljani, prične z izdajanjem lastnega glasila »Vojni invalid«. Glavni urednik glasila je Meznarič Ivo, odgovorni urednik Bergles Srečko. List bo izhajal 14-dnevno. Dopise je pošiljati na uredništvo Šelenburgova ulica št. 6, 2. nadst. Naproša se vsa poverjenjstva, podružnice, kakor tudi poedine invalide in vdove, da točno pošiljajo dnevne dopise in nabirajo naročnike. Moralna dolžnost je vsakega vojn. invalida, in vdove, da postane naročnik, odnosno naročnica svojega glasila. List izide 15. t. m.

Organ za brodarstvo »Brodarc«, je začel izhajati v Beogradu.

Tržna poročila.

Trg.

Trat. Novi fižol kg 5 lir, krompir 0.80 lir, zeljate glave 1.20 lir, paradižniki 1.20 lir, solata 2 liri, čebula 1 liro, limone 0.40 lir, jajca 0.65—0.70 lir, breskve 2.80 lir, bruske 2.80 lir, smokve 0.60 lir, grozdje 2.80 lir, jabolka 2 liri.

Živina.

Svinjski semenj v Mariboru. Dne 2. septembra so prignali 513 prašičev in 9 koz. Cene: 4 do 7 tednov stari po 150 do 180 kron, 8 do 11 tednov stari po 240

do 260 kron, 3 do 5 mesecev stari po 280 do 700 kron, nad 6 mesecev stari po 800 do 1000 kron, polpitani prašiči za klanje po 30 do 36 kron za kg žive teže, plemenske svinje po 26 do 28 kron žive teže, koze po 200 do 300 kron.

H M E L J.

XII. brsojavno tržno poročilo: Zatec, 29. 8. 1921. Mirno nakupovanje na kmetih po 6800—7100 č. K za 50 kg.

XIII. brsojavno tržno poročilo. Zatec, dne 31. avgusta 1921. Malo kupčije — zelo mirno. 6500—7000 č. K. za 50 kilogramov.

Nürnberg. Kupčija oslabljena, cene 5560—6800 M za 50 kg.

XIV. brsojavno tržno poročilo. Zatec, 2. septembra 1921. Mirno — 6500 do 7000 č. K za 50 kg.

Nürnberg. Prijetnejše — 6500 do 7200 M za 50 kg.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani

naznanja tužno vest, da je umrl dolgoleten, zvesti in deloljubni uradnik, gospod

JOSIP HAUPTMAN

pisarniški ravnatelj

v nedeljo, dne 4. septembra 1921 ob pol 12. uri popoldne.

Pogreb se vrši v torek dne 6. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Cankarjevo nabrežje 7, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 3. septembra 1921.

Uredništvo „Trgovskega Lista“

naznanja tužno vest, da je preminul njega zvesti sotrudnik, gospod

Josip Hauptman

pisarniški ravnatelj trgovske in obrtne zbornice

v nedeljo, dne 4. septembra 1921 ob pol 12. uri popoldne.

Pogreb se vrši v torek, dne 6. septembra 1921 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Cankarjevo nabrežje 7 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 3. septembra 1921.

Underwood
 najboljši ameriški pisalni stroj sedanjosti

Opalograph
 razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno in ročno pisavo potom nerazrabljive steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: 15, 20-20

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
 Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

I. C. MAYER
 LJUBLJANA
 Ustanovlj. 1834.

MANUFAKTURA

EN GROS EN DETAIL

CIGARETNI PAPIR
 žimnate in usnjate vezalke, čistilo (krema), ličilo, mast za usnje, pralno in toaletno milo, fine sveče; nadalje

KRTAČE
 za obleko in likanje, ribanje brez in z korenino, konjske, mazalke, zobne, omela, motvoz (špaga), čevljarstvo prejo,

TRZAŠKE BIČEVNIKE
 iz prave koprive, razne biče,

NOGAVICE
 ženske in moške, sukanec, „Moderc“, kvačkaneč.

ŽLICE
 nože, vilice, pipce itd.
 nudi po najnižjih cenah veletrgovina

OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

I. JUGOSLOV. TOVARNA
 za gumbe in kovinske predmete

— D. Z. O. Z. —

Slovenska Bistrica

Oferiramo
 naše prvovrstne rožene gumbe v vsaki velikosti in po vsakem vzorcu :: s cenami brez konkurence ::
 Zadržujte cenike! Prodaja na veliko.

JFLAČIN & KO., Ljubljana
 Tovarna zamaškov —
 Tvornica čepova.

Telefon interurban številka 7.
 Na Ljubljanskem velikem sejmu Paviljon E, oddelek številka 57.

Medić, Rakovec & Zankl, prej: A. Zankl si noi.
 Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.
 Centrala: Ljubljana. D. Z. O. Z. Skladišče: Novisad.
 Brzojavni: Meraki, Ljubljana. Telefon: 64.

<p>English varnishes: Angleški laki: COPAL VARNISH. Kopalov lak za znotraj. FINE COPAL VARNISH. Fini kopalov lak za znotraj. SUPERFINE COPAL BODY VARNISH. Lak za kožlje, najfin. FINE COPAL CARRIAGE BODY VARNISH. Lak za kožlje, fini. PALE PLATTING VARNISH SPRF. Brusilni fini prep. lak. PALE PLATTING VARNISH UNIVERSALE Brusilni prepar. lak. EXTERIOR COPAL VARNISH FINE. Fini zračni lak. EXTERIOR COPAL VARNISH SPRF. Najfinejši zračni rap. lak PALE SICCATIVE FLUID Sikativ, svetel. DARK SICCATIVE FLUID. Sikativ, temen. SPRF. WELLRIGHT VARNISH. Lak za kožijske stalke, najfinejši.</p>	<p>Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnat, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karboline, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.</p> <p>„MERAKL“. Lak za pode.</p> <p>„MERAKL“. Linoleum lak za pode.</p> <p>„MERAKL“. Emajlni lak.</p> <p>„MERAKL“. Brunoline.</p>	<p>English varnishes: Angleški laki: JAPAN BLACK VARNISH. Lak za gvozdje, japan. FINE JAPAN BLACK VARNISH. Fini črni japonski lak. QUECK BLACK VARNISH Japon. lak s sikativom. ISOLATING BLACK VARNISH. Izolirni lak. LIQUID DRIERS PALE Terebina svetla. LIQUID DRIERS DEEP. Terebina temna. DAMAR VARNISH. Damarov lak. ENAMEL VARNISH WHITE. Emajl beli. ENAMEL VARNISH BLUE, RED, GREEN. Emajl moder, rudeč, zelen. FINE ENAMEL VARNISH WHITE. Emajl beli, izredno fini.</p>
---	---	--

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

INDUS d. d.
 prej Carl Pollak
 tovarna usnja in usnjatih izdelkov.
KRANJ LJUBLJANA VRHNIKA.
 Centralna pisarna: Ljubljana, Sv. Petra cesta 68. Telefon 529.

I. Industrija usnja.

A. Vegetabilno (čreslostrojeno usnje):
 1. kravine ružave, črne in chagrin, ter za mehove in strehe,
 2. kipsi,
 3. teletine,
 4. ovčine in kozjine
 a) mazane, ružave in črne,
 b) barvane za mobilje in tapciranje in konfekcijo,
 5. **Vachettes**
 a) za izdelavo dokolenic, barvane ali naravne,
 b) za izdelavo nogometnih žog,
 c) za izdelavo razne usnjate konfekcije.
 6. **Svinjine** (specialiteta)
 a) za fino jahalno opremo, barvano ali naravno,
 b) za kovčke,
 c) za mobilje in galanterijsko konfekcijo (portemonnais, portefeules in knjigoveštvo).

7. Podplati.
 a) Trovloženi hrastostrojani podplati,
 b) Vache

8. Croupeni za izdelavo transmisjskih jermenov,
 b) hrastostrojani.

B. Chrom usnja.
 1. Box-calf črno in barvano,
 2. Chevreaux,
 3. Chevette,
 4. Chrom usnje za izdelavo nogometnih žog,
 5. Chrom usnje za izdelavo jermenov.

C. Galun usnje
 za izdelavo vezilnih in šivalnih jermenčkov.

D. Lak usnje.
 1. Box calf,
 2. Chevreaux.

II. Industrija usnjatih izdelkov.

A. Čevljarški izdelki:
 1. Čevlji za strapac,
 2. „ „ rudnike,
 3. „ „ šport in nogomet,
 4. „ po vojaškem vzorcu,
 5. sandale.

B. Konfekcija transmisjskih gonilnih jermenov.
 1. Specijalni stroj,

2. hrastov stroj,
3. chromstroj,
 4. jermenci za šivanje in vezanje transmisjskih jermenov.

C. Konfekcija za:
 dokolenice (gamaše) nogometne žoge, torbice, portefeules itd. iz vegetabilnega chrom in lak usnja, nahrbtniki, športni pasovi itd. tržne torbice.

Industriji, krojači, obrtniki Pozor!
Novo zelo praktično novo
 Podstavek za razlikanje športnih čepic, za razlikanje rokavov v ramah, kakor tudi istih za izsoparjenje v ramah in okoli vratu. Neobhodno potrebno v vsaki krojaški, kakor v krznarski delavnici. Izumitelj:
ANTON ZAVODNIK
 krojaški mojster v Kranjski gori.

TRGOVCI!
 Ne pozabite ob priliki Ljubljanskega velesejma obiskati trdko
VASO PETRIČIČ
nasl. I. SAMEC
MESTNI TRG ŠT. 21.
 veletrgovina galanterijskega in norimberškega blaga, šolskih potrebščin, sukanca, nogavic, igrač itd. itd.

SEMENA
 vse vrste priporoča trdko
Josip Urbanič
 LJUBLJANA, vis a vis hotel Union.
 Kupuje tudi suhe gobce, laneno seme in druge domače pridelke.

Priporoča se trdko
Josip Petelin
 Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
tovarniška zaloga šivalnih strojev
 igel in posameznih delov za vse sisteme šivalnih strojev in koles, olje ter potrebščine za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje ter galanterijo na drobno in debelo.
 Cene nizke! Postrežba točna!

Manufakturna trgovina na drobno in debelo
J. KOSTEVC
 Ljubljana, Sv. Petra c. 4
 priporoča veliko zalogo manufakturnega blaga po znižanih cenah

preproge
srbske domače
ročne industrije
 po ugodni ceni. V zalogi so še velikosti 45-45, 43/110, 64/136, 67/194, 102/158, 134/134, 136/204, 170/246, 210/274, 235/300, 272/304.

I. JUGOSLOV. TOVARNA GUMBOV V SLOV. BISTRICI

SPREJEMA NAROČILA TUDI V RAZSTAVLJALNICI.

PAVILJON E št. 46 **F. ČUDEN**
Ljubljanski veliki semenj 3. do 12. septembra. **LJUBLJANA.**

ENCROS. Double amerik., double srebrna bižuterija Ure stenske, budilke tovarne »Becker«. Zlato in srebro, izdelki »Zlatarke« (Pacchiaffo), tovarne v Celju in Zagrebu. China-srebrni jedilni pribori »Sandrik«. Alpaka jedilni pribori za hotele in restavracije.

Zlomljeno zlato v vsaki množini, kupujemo po najvišjih cenah.

ŠOLSKI ZVEZKI

za ljudske in srednje šole, na razpolago v vsaki množini. Priznано najboljši lastni izdelki iz belega, finega papirja.

UČITELJSKA TISKARNA, Ljubljana.

Francišškanska ulica št. 6.

Zahtevajte cenik!

Najnižje cene!

Točna postrežba!

Ljubljanski veliki semenj, paviljon E, šte. 4.

Papir na veliko

prodaja trdka

KASTELIC IN DRUG

v LJUBLJANI

Miklošičeva cesta šte. 6/l.

(nasproti hotelu »Union«.)

**OTROCI, EVO
BIZ JAKOVIH
KEKSOV!**

NAJFINEŠI IZDELKI TVORNICE KEKSOV,
PREPEČENCEV, VAFELINOV IN SLASČIC.

V. BIZJAK & DRUG

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA.

ZDRUŽENE PAPIRNICE

VEVČE, GORIČANE IN MEDVODE

delniška družba

V LJUBLJANI

Telefon št. 1—67 (Ljubljana).

Brzjavni PAPIRNICA VEVČE.

t. č. centrala PAPIRNICA V VEVČAH. Pošta D. M. v Polju pri Ljubljani. Postaja južne železnice ZALOG.

Papirnice v Vevčah, papirnica — tvornica celuloze in lesovine v Goričanih in tvornica lesovine v Medvodah.

Mesečno proizvodnje 100 vagonov raznih vrst papirja: Papir iz tkanine, brezlesni pisarni, pisarniški, tiskovni in konceptni papir. Strojepisni, bankpost, karton in risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept — melran, nebeljeni konceptni papir; srednjefini pisalni in tiskovni papir, karton za dopisnice. Brzjavni svitki in papir za naustnike (stročnice). — Navadni tiskovni kular in papir za lepake v vseh barvah. Rotacijski — tiskovni — papir. Ovojni papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.

Lastni razstavní paviljon na
»LJUBLJANSKEM VELIKEM SEMNJU«
3. — 12. septembra 1921.

Prvovrstne

„PFAFF“ ŠIVALNE STROJE

za rodbinsko obrt in industrijo

„PUCH“ „WAFFENRAD“

kolesa, plašče in cevi ter vse v to stroko spadajoče predmete priporoča

IGN. VOK

LJUBLJANA, Sodna ulica št. 7.

podružnica:

NOVOMESTO, Glavni trg št. 73.

Razstavní paviljon H, št. 282.

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

ODPREMNO PODJETJE STEVO TONČIČ : MARIBOR

Oddelek za razpošiljanje poštnih paketov.

GG. TRGOVCI!

Poštno pakete iz inozemstva dobite v 3 dneh zacinjene na odrejeno mesto, ako iste oddaste na naslov

STEVO TONČIČ : MARIBOR

(Za pakete nemškega izvora je paziti na obstoječe carinske odredbe. — Tozadevne informacije brezplačno na razpolago. — Postrežba hitra in točna. Za čim večje posluževanje te vrste odprave prosti s posebnim spoštovanjem

STEVO TONČIČ : MARIBOR

Telefon 230 in 330. — Brzjavi: Tonspedit.

Raznovrstno pohištvo nudi po jako ugodnih cenah, stara, po celi Sloveniji znana tvrdka

IVAN DOGAN

LJUBLJANA,
DUNAJSKA C. 17,
(Medjatova hiša).

Detajlna prodaja izdelkov iz tovarne upognjenega pohištva
Bahovec, nasl. Dupleca.

Trgovina s klobuki in perilom
G. ČAĐEŽ,
Mestni trg.

Galanterija, pletanine
I. KORENČAN
Mestni trg št 20 in reklamni paviljon
H — 263.

Papirna in galanterijska trgovina
IVAN GAJSEK,
Sv. Petra cesta 2.

Modna trgovina
FRAN EGER
Sv. Petra cesta 2.

Modna in športna trgovina
P. MAGDČ
Selenburgova ul. in Aleksandrova cesta
telef. št. 438.

pleškarji in slikarji
JOSIP JUG,
Rimska cesta 16.

Vulkaniziranje gumij
PETER ŠKAFAR,
Rimska cesta št. 11.

Trgovina s poljskimi pridelki
PATERNOST&REMIC,
Rimska cesta 2.

Trgovina s železino
ERJAVČ&TURK
»pri zlati lopati«,
Valvazorjev trg 7.

Papir in galanterija
IVAN BAHOVEC,
Sv. Jakoba trg 7.

Trgovina z urami, zlatom in srebrom.
IVAN PAKIŽ,
Stari trg 20.

Špecerijska in delikatesna trgovina
J. FON,
Stari trg 6.

Konfekcijska trgovina za dame,
gospode, dečke in deklice
FRAN LUKIČ
Ljubljana, pred Škofijo 19.

A. SCHUMI

damska konfekcija
samo na debelo.

LJUBLJANA, Gradišče št. 8.

Galanterija, drobnarija, papir
in pletarski izdelki na debelo,
Jurjevo, Ilirija, Cipulin-krema
po tovarniških cenah.

Baloh in Rosina
MARIBOR, Grajski trg št. 3.

J. KORENČAN

Galanterija, pletanine
MESTNI TRG ŠTEV. 20.
in razstavni paviljon H, šte. 263.

Josip Vidmar

tovarna dežnikov in solnčnikov
Ljubljana pred Škofijo.

Velika zaloga dvokoles, otroških vozičkov,
šivalnih in različnih strojev,
pnevmatike in vsakovrstnih delov. F. Bajtel,
Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se
popolno popravo, za emajliranje z ognjem
in ponikljanje: dvokolesa, otroški vozički,
šivalni in razni stroji in deli. Mehanična
delavnica: Karlovska cesta 4.

„TRIBUNA“ tovarna dvokoles in
otroških vozičkov.
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4, Zvezarska ulica št. 1.

ANTON ŠINKOVEC

- mehanična vrvarna
in terilnica, predilnica

KRANJ - GROSUPLJE
CENTRALA GROSUPLJE.

priporoča

svoje vrvarske izdelke
vsake vrste in množine.

Tovarna

„PEKO“

čevljev

PETER KOZINA & CO.

TRŽIČ

Pisarna, zaloga in prodaja na debelo in drobno
LJUBLJANA, Breg št. 20.

Izdeluje vsakovrstne čevlje za gospode, dame, dečke, deklice
in otroke iz boks, ševro in lak usnja ter drugzega materijala.
Prvovrstna kvaliteta!
Najmodernejše oblike!
Konkurenčne cene!

PRODA SE

KOMPLETNA MODERNA KA-
VARNIŠKA UPRAVA V KRANJU
PRI TISKARNI »SAVA« D. D.

KEMIČNA TOVARNA SHS
Moste pri Ljubljani

priporoča

aluminijev hidrat, aluminijev sulfat, glinozem, galun.

Telefon: 351. — Brzjavi: Kemična Moste — Ljubljana.

Stolarna v Sodrāžici

Slovenija

priporoča svoje izdelke,
kakor politirane gostil-
niške in kavarniške
stole, vrtno, zaklopne
stole, mize itd. Ceniki
na razpolago.

Ivan Jelačin

Ljubljana

Uvoz kolonijalne robe

Telefon interurban številka 7.

Na Ljubljanskem velikem sejmu
Paviljon H, oddelek številka 284a.

ŠTEBI in TUJEČ

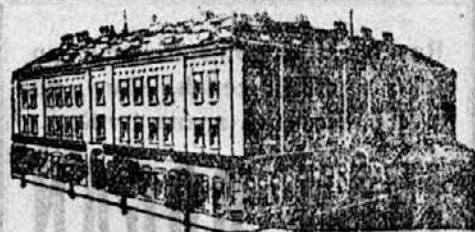
strojno in elektro tehnično
podjetje

v Ljubljani, Resljeva cesta 4.

Telefon št. 442.

Projekti in proračuni.
Gradba električnih central
in naprav za visoko in nizko
napetost. Popravljanje vsa-
kovrstnih motorjev. — Last-
na preiskuševalnica za apa-
rate in števe (Aistation).
Prodaja motorjev in elektro-
tehničnega materijala.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznovrstno iganje
moko
in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko
22, 10-10 vode,
Lastna pražarna za kavo
in mlika za dišave
z električnim obratom.
Čaniki na razpolago.

„MERKUR,
veletrgovina z manu-
: fakturo na debelo :
Maribor.

• • •
Priporočamo našo zalogo
prvovrstnih fabrikatov čeho-
slovaškega proizvoda vseh vrst
manufakturnega blaga po
dnevni konkurenčni ceni.

Na debelo.
„JADRAN“
izvozna in uvozna družba z. o. z.
Ljubljana, Dunajska c. 9.
Telefon interurban 113.

PRIPOROČA:

Sladkor v kockah in kristal, kavo, čaj, Frank in
kolinsko cikorijo, riž, milo, sodo, petrolej, bencin,
sveče, metle, kolomaz (Koller in Breitner, Monfalcone),
»Ilirijo« in »Jadran« kremo za čevlje, čokolado »Rudin« itd.

Najnižje cene!

MODNA TRGOVINA
A. PERSCHÉ
PRED ŠKOFIJO ŠT. 21.
priporoča svojo največjo izbiro
vsakovrstne svile,
vse modne predmete,
perilo in trikotažo.

LJUBLJANSKI VELIKI SEMENJ.

Jugoslovenski Lloyd Beograd d. d.

Največja Jugosl. tekstilna tvornica v Mariboru,
Ruška cesta št. 45.

izdeluje konfekcijo za moške, obleke za delavce, dečke
šport in perilo. **Naročite takoj!**

Vsako količino samo na debelo.

Tehnični oddelek Beograd zida elektr. cen-
trale dobavlja vse stroje.

Oglejte si Paviljon E stojišče 30 in 49.

Ministrstvo financ Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

7% državno investicijsko posojilo l. 1921 v iznosu 500,000.000 din.

POZIV NA VPIS.

Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27. junija 1921, D št. 7941, vzako-
njene s členom Ustave, pozivlje na vpis

7% državnega investicijskega posojila v nominalnem znesku 500,000.000 dinarjev.

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra, kakor popravilo, izvršitev in raz-
širjenje žel. prometa, stavbo novih in dovršenje započetih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je 500,000.000 Din. izdan al pari po 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po
100 števil, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega: odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca
in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnega
koli davka, koleka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna
mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejteljem obveznic ponuditi izplačilo v nomi-
nalnem iznosu. Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počenje 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na
leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z zrebanjem ali odkupom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici
natisnjen. Posojilo je zavarovano s hipoteko, a potrebna svota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto
v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili predvsem dohodki, dotičnega investicijskega objekta. Kuponi zastarajo
5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po zrebanju. Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah. Obvez-
nice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije,
upotrebjavati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih puduzetjih. Obveznice se morejo lombard-
irati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njih podružnicah po zakonskih propisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako
tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, srezkih in občinskih) kakor tudi vseh laks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921.

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. ob-
veznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil poseben parlamentarni odbor. Ko bo celo posojilo
porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

BEOGRAD, meseca julija 1921.

Minister financ

Dr. KOSTA KUMANUDI I. r.